

Af Bjarne W. Andresen

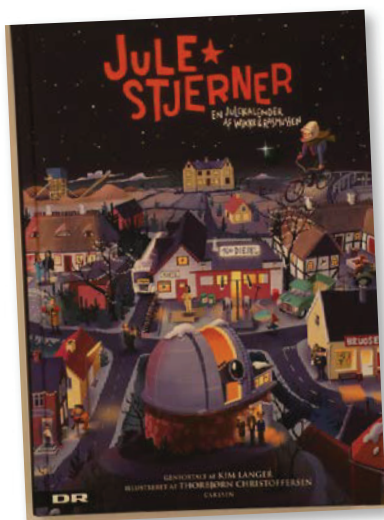
Julen står i bøgerne

December er en tid, hvor der læses ekstra mange bøger. Gerne bøger, som handler om vinter og jul. I år er der udkommet mange gode julebøger. Her omtaler vi en række af årets bøger, som egner sig til at læse i tiden op til jul. Både i dagtilbud og i hjemmet.

Det er slet ikke så enkelt at vælge den rigtige bog til oplæsning i børnegruppen. Der er en lang række hensyn, man skal tage:

- Passer sproget, handlingen, temaet og eventuelle illustrationer til aldersgruppen?
- Har kapitlerne en tilpas længde, så det er realistisk at læse ét pr. dag?
- Hvor mange kapitler er der? Mange julehistorier har 24 kapitler.

Hvor 24 kapitler lyder som det helt rigtige i en julehistorie, så giver det udfordringer i et dagtilbud. I år har december fx kun 15 hverdage inden jul, hvis man ikke tæller den 23. og 24. december med, hvor mange af børnene er gået på ferie.

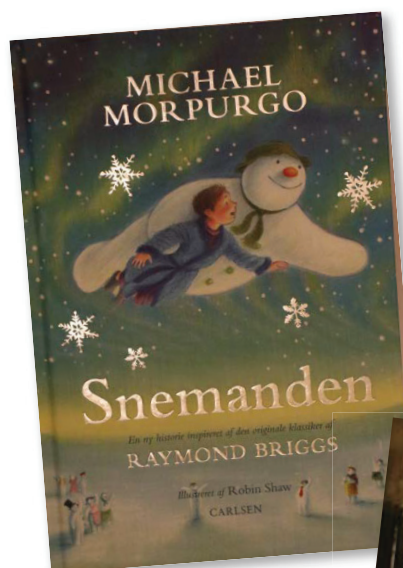
Frit efter klassikeren

Engelske Michael Morpurgo har netop 15 kapitler i sin højtlysningsbog, *Snemanden*, som tager afsæt i Raymond Briggs' billedbog af samme navn fra 1978 (og tegnefilmen fra 1982). I højtlysningsbogen bliver Jacob inspireret af sin yndlingsbilledbog og laver en snemand, som er "fantastisk; den største og bedste snemand, Jacob nogensinde har set!"

Også danske Kasper Hoff har taget fat på en klassiker. I 1977 var tv-julekalenderen på monopolet DR Ole Lund Kirkegaards *Kikkebakke Boligby* (genudsendt 1985). Hvor tv-udgaven ikke levede op til *Jullerup Færgeby* og *Vinterbyøster*, som er lavet i samme karakteristiske stil, har bogen nogle kvaliteter, som nok skal sikre en "genudsendelse" flere år frem. Et vanvittigt persongalleri og mange, mange gentagelser både af replikker og handling gør bogen både sjov og til at følge også for børnehavens yngste. Mette-Kirstine Baks hundredvis af illustrationer vil vække jubel hos børnene, om end det nok skal irritere en del højtlydere, når "Vi vil se tegningen!" lyder midt i den spændende historie.

Der er ikke så meget jul i *Kikkebakke Boligby*. Moster Esmaralda skriver ganske vist i sine hyppige postkort, at hun kommer til jul, men vi skal helt frem til kapitel 21, inden sneen kommer. Og inden moster Esmaralda kommer.

I 2012 sendte DR1 Wikke & Rasmussens *Julestjerner*, og den bliver genudsendt i år. Om den også får klassikerstatus, kan man

kun spå om, men det er med god timing, at den nu udgives som bog til højtlysnings, genfortalt af Kim Langer. Så kan man jo sammenligne de to fortolkninger af historien om Sus, som venter en lillebror til jul. Mor (med det passende navn Maria) har en "kuglerund" mave, og hele familien kører til "Udkantsdanmark", fordi far (John) har arvet Blomsterland af sin grandonkel (Julius). Som man kan høre, er *Julestjerner* ikke ligefrem politisk korrekt og ordblomsterne står i kø. Fx kører *Den store gravedyst* på kanal 24. Der dog også plads til at liste lidt seriøs viden ind om bl.a. Santa Lucia og Geminiderne.

Disney classic

Det er svært at komme uden om Disney, når man siger jul. Carlsen har udgivet *Fra alle os til alle jer* med "alle klassikerne fra Disneys Juleshow". Det vil sige *Peter Pan*, *Bambi*, *Pinocchio*, *Aristocats*, *Askepot*, *Snehvide* og *de syv dværge* og *Lady & Vagabonden*. Det er tegnefilm fra Disneys første guldalder, som er omsat til billedbog. *Snehvide* blev filmatiseret af Disney i 1937, og den nyeste historie er *Aristocats* fra 1970. Det bærer historierne også præg af. Kønsroller og andre værdier holder ikke til en nærmere pædagogfaglig undersøgelse i 2019, men så meget større er skæret af gamle dage og bedstemorhygge.

” Et vanvittigt persongalleri og mange, mange gentagelser både af replikker og handling gør bogen både sjov og til at følge også for børnehavens yngste.

Hvis man vil have lidt nyere historier fra Disney, kan man vælge *5 minutter i jul*, hvor historierne modsat i *Fra alle os til alle jer* handler om jul. Her kan vi også møde Peter Pan, Lady & Vagabonden, Pinocchio og Askepot, men ikke i de originale, klassiske, historier. Og der er også kapitler med nyere Disney-figurer som WALL-E og BUMLE (fra *Biler*).

Filmen støtter læsningen af bogen

Ligesom Disneys Juleshow er fast indslag i julens tv-program, er en eller flere film i *Alene hjemme*-tetralogien det også. Endnu en "baseret på"-billedbog er *Alene hjemme*, illustreret af Kim Smith. Kevin efterlades, da familien tager på juleferie. Da den *Palle alene i verden*-agtige eufori har lagt sig, må han tage kampen op med de to indbrudstyve, Marv og Harry.

Bogen står ikke så godt alene. Der er lidt for mange løse ender og ubesvarede spørgsmål. Men har man set filmen, er bogen et godt supplement og kan give anledning til at genopfriske højdepunkterne.

Seriefigurer holder også jul

Sallys far er kendt fra seks tidligere bøger, og nu har vi også *Sallys far kringler julen*. Den pinlige og kiksede far handler ofte, før han når at tænke. Juletræet er for højt, så han saver næsten halvdelen af, da han kommer hjem. Vel at mærke er det toppen af juletræet, der ryger ud igen. Da farmor og farfar og mormor og morfar kom-

” Da farmor og farfar og mormor og morfar kommer med masser af gaver, bliver det alligevel jul. Så betyder det ikke noget, at der kom sovsekulør i risalamanden.

mer med masser af gaver, bliver det alligevel jul. Så betyder det ikke noget, at der kom sovsekulør i risalamanden, at Sallys far har glemt mandlen (mandelgaven går bare til den, der har mest ondt i maven), og at der går ild i juletræet.

Dina Gellerts serie om Ella og Ollie har også fået en 7'er: I *Ollies julegave* følger vi juleforberedelserne, som de ser ud for et børnehavebarn. Julekalender, kalenderlys, juleklip, julebægning, julepynt. Man kan roligt sige, at der er lidt mere styr på det end hjemme hos Sally! Ollie får også besøg af familien, og hos ham er risalamanden hvid. Der er ovenikøbet en mandel både i hans og i lillesøster Ellas portion "ligesom sidste år". Og da Julemanden har været der, har mor og far endda en ekstra gave til Ollie. Han har allerede smugkigget gennem nøglehullet og set far pakke en papkasse med et billede af en kaffemaskine ind, men den forventede skuffelse bliver afløst af jubel, da der er noget helt andet i papkassen.

Nyillustreret og revideret

Hanne Hundiges jul fra 2002 er kommet i år med Thomas Hjorthaabs illustrationer. Nu er vi tilbage ved højtæltningsbøger med 24 kapitler. Rigtigt geniale lavet, at hvert kapitel begynder med et billede af et kalenderlys, som naturligvis bliver kortere for hvert kapitel, der går. *Hanne Hundiges jul* er sjov både for børn og voksne. Hannes to hunde hedder Frederik og Mary og bliver kaldt kronprinsparret. Hendes onkel Bobby Brun fra Slagelse Syds Lokalcirkus er en nisse. Og Hanne kan slet ikke vente på, at det bliver jul. "Er det jul?" lyder indledningsreplikken til kapitel 1, hvor der stadig er 162 spændende sider til juleaften.

Bøger nævnt i artiklen:

5 minutter i jul af adskillige forfatter og illustratører. Carlsen 2019.

Alene hjemme, illustreret af Kim Smith. Carlsen 2019.

Fra alle os til alle jer. Carlsen 2019.

Hanne Hundiges jul af Thomas Lagermand Lundme og Thomas Hjorthaab. Carlsen 2019.

Julestjerner af Kim Langer og Thorbjørn Christoffersen. Carlsen 2019.

Kikkebakke Boligby af Kasper Hoff og Mette-Kirstine Bak. Gyldendal 2019.

Ollies julegave af Dina Gellert. Carlsen 2019.

Sallys far kringler julen af Thomas Brunstrøm og Thorbjørn Christoffersen. Carlsen 2019.

Snemanden af Michael Morpurgo og Robin Shaw. Carlsen 2019.

Bjarne W. Andresen er pædagog og master i børnelitteratur. Litteratur-redaktør og boganmelder på paedagogen.dk og formand for Selskabet for Børnelitteratur, IBBY Danmark.

LARS LAJ
MERE LEG FOR PENGENE

MINIARENA 1631 PRIS: 118.895,- TILBUDSPRIS: 83 650,-	MASTODONT 19584 PRIS: 132 595,- TILBUDSPRIS: 134 505,-
KLATREPYRAMIDE 11346 PRIS: 68 145,- TILBUDSPRIS: 46 305,-	ANNA'S LEGENUS 13150 PRIS: 28 895,- TILBUDSPRIS: 20 495,-
KLATREKJOSKEN NATUR 10148 PRIS: 45 195,- TILBUDSPRIS: 31 795,-	PICNIC BÆNKEBORD 14144 PRIS: 5 995,- TILBUDSPRIS: 1 stk. - 3 945,- 3 stk. - 10.000,-
TRIPLE GYNGE 11185 PRIS: 12 275,- TILBUDSPRIS: 13 495,-	FARVEBLYANTER 13200 PRIS: 62 095,- TILBUDSPRIS: 43 495,-

Lars Løj A/S • Kikkøbendevej 48 • 2870 Greve DK
tel. (+45) 32821033 • fax (+45) 32821065
www.larsloj.dk • larsloj@larsloj.dk
Alle priserne er ex. moms, og ex. montage/levering